

Літвінчук Б.С., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Пильгун Н.В., к.ю.н., доцент

ВНЕСОК УКРАЇНСЬКИХ ВЧЕНИХ У ЗАВОЮВАННІ НАВКОЛОЗЕМНОГО ПРОСТОРУ

Людиною керує сила цікавості, прагнення до пізнання невідомого. Космічні дослідження відкрили для людства космос з усіма його планетами, зорями, галактиками та іншими небесними тілами. Космонавтика – це одна з тих галузей науки і техніки, куди можуть безмежно вкладатися людські знання. Свій внесок у розвиток космічних досліджень зробили вчені різних країн і народів. Серед них багато українців – творців ракетно-космічної техніки. Коли йдеться про розвиток ракетно-космічної техніки в колишньому СРСР, то, як правило, світ пов'язує це з ім'ям видатного творця практичної космонавтики академіка Сергія Корольова, під керівництвом якого був запущений перший в історії людства штучний супутник Землі. Мало хто знає, що Сергій Корольов – українець. Свою належність до українського народу він засвідчив власноручно, заповнюючи анкету при вступі до Київського політехнічного інституту в 20-х роках. У 1934 році вийшла його праця «Ракетний політ у стратосфері». Ракетно-космічні системи С.П. Корольова забезпечили дослідження космічного простору [1, с. 15].

Ідею використання реактивних двигунів для космічних польотів запропонував М.І. Кибальчич, наш український вчений. Кибальчич Микола Іванович народився у 1854 році в місті Короп на Чернігівщині. Працював над виготовленням пороху, снарядів і різних вибухових бомб. Повністю розробив подачу і згоряння палива в ракеті, розробив багатоступінчасті та багатокамерні ракети, запропонував змінювати кут нахилу двигуна і в такий спосіб керувати рухом ракети. У 1881 році у 27-річному віці був страчений за участь у замаху на Олександра II. Ідею Кибальчича продовжили Ю. В. Кондратюк та К. Е. Ціолковський. Кондратюк Юрій Васильович народився у 1897 році в Полтаві. Справжнє ім'я – Олександр Гнатович Шаргей. Вперше запропонував проект міжпланетного космічного корабля, вивів рівняння його польоту, запропонував ідею багатоступінчастих ракет для польотів на інші планети. Після польоту до планети, ракета, за ідеєю Ю. Кондратюка, ділиться на

дві частини, одна з яких рухається навколо планети, а інша здійснює посадку. Саме ця ідея була використана американськими вченими при польотах кораблів «Аполлон» на Місяць у 1969 році [2, с. 23]. Юрій Кондратюк розробив ідею теплового захисту космонавта, ідею ракетних космічних баз, які широко використовують у сучасній космонавтиці. Але у 1930 році за доносом він і його товариші були заарештовані «за шкідництво». У 1932 році було оголошено конкурс на кращий проект вітрової електростанції. Проект Ю. Кондратюка було визнано кращим і його було звільнено з-під арешту. Здійснити мрії цих вчених вдалося С. П. Корольову, який є найвидатнішим конструктором ракетно-космічних систем.

Пригадаємо деякі факти, що висвітлюють етапи освоєння космосу. 4 жовтня 1957 року – перший ШСЗ піднявся на висоту 947 км. викликав захоплення всього світу: 92 дні він літав навколо нашої планети. 3 листопада 1957 року – другий ШСЗ із собакою Лайкою літав 5 місяців 11 днів [2, с. 118].

За роки, що минули після проголошення Україною незалежності, вона здійснила справжній прорив у космос, ставши однією з передових держав світу в розробці та створенні ракетно-космічної техніки, вивченні й використанні космічного простору. К. Е. Ціолковський писав: «Людина не лишатиметься вічно на Землі, а в погоні за світлом і простором спочатку несміло проникне за межі атмосфери, а потім завоює собі весь навколосонячний простір». Космічна індустрія тепер – серед провідних галузей економіки, що приносить вагомі соціально-економічні й науково-технічні результати, успішно конкурує на міжнародних ринках високотехнологічної продукції, а також має гарну перспективу розвитку.

Хотілося б наголосити на такому вченому, як Каденюк Леонід Костянтинович, який був першим космонавтом незалежної України. Він здійснив політ на американському шатлі «Колумбія» з 19 листопада по 5 грудня 1997 року [3, с. 9].

Створення й освоєння ракетно-космічної техніки, вдосконалення її – це процес поступальний, який потребує нагромадження нових і нових знань. Сучасний стан її – наслідок багаторічної праці цілої армії вчених і конструкторів різних країн.

Не менш важливо підтримувати стійкий суспільний інтерес до космонавтики, оскільки в цьому напрямку Україна має шанс бути в числі лідерів.

Як і в минулі роки, наші сьогоденні успіхи в ракетно-космічній сфері – це кропітка робота великої кількості фахівців, учених,

менеджерів, усіх тих, хто щиро захоплений і впевнений у важливості своєї праці. Інакше кажучи, перемоги в космосі куються на землі. Українська держава займає активну позицію в міжнародному співробітництві з космічними та тими державами, які прагнуть освоїти космос. Укладено угоди про співпрацю з багатьма країнами. Рік у рік Україна проявляє дедалі більшу активність у цьому вкрай важливому напрямку, постійно звіряючи свої плани з вимогами поточного моменту, координуючи свої зусилля зі світовим космічним співтовариством [1, с. 17].

Україна належить до сучасних космічних держав, які ведуть активну діяльність у розробці й створенні ракетно-космічної техніки, дослідженні й використанні космічного простору. Україна і космос – нероздільні. Зв'язок цей міцно встановився на зорі космонавтики, і розірвати його зараз просто неможливо. Отже, історія засвідчує, що українці вже багато зробили в царині космічних досліджень.

Література

1. Газета «Фізика». Київ: Шкільний світ, 1999-2002. 28 с.
2. Коваль А.Д., Сенкевич В.П., Минчин С.Н., Васильев М.В. Покорение космоса. Москва:1982. 177 с.
3. Шаромова В.Р. Українські фізики у світовій науці. Львів: ВТНЛ-Класика, 1999. 76 с.

УДК 340.115(043.2)

Лучок А.М., магістр,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Калюжний Р.А., д.ю.н., професор

ЮРИДИЧНА ТЕХНІКА ЯК ЗАСІБ ПРАВОТВОРЧОЇ ТА ПРАВОЗАСТОСОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Для того, щоб розкрити зміст поняття та роль юридичної техніки як засобу правотворчої та правозастосовної діяльності у сфері цивільної авіації, необхідно дати визначення юридичної техніки у загальному розумінні. Зокрема І. Шутак, розглядаючи юридичну техніку з правової точки зору, зазначає, що вона пов'язана з підготовкою нормативно-правових актів шляхом раціональної юридичної діяльності щодо створення, тлумачення та реалізації права [1, с. 38].